

یادداشتی بر کتاب تربیت به کمک داستان نوشته دکتر حسن دولت‌آبادی

نقش داستان در تربیت

موثر مطالعه کنیم

هدف‌تان را مشخص کنید. فرقی نمی‌کند کتابی که می‌خوانید درسی است یا غیردرسی، قبل از مطالعه کتاب باید هدف خود را از خواندن آن به طور کامل مشخص کنید. متأسفانه بسیاری از منابعی که در رابطه با روش‌های مطالعه موثر مقاله می‌نویسند، هدف‌گذاری قبل از خواندن کتاب را فراموش می‌کنند. تازمانی که هدف خود را مشخص نکنید، پیش‌خوانی اولیه و ثانویه، اهمیتی ندارد. اگر می‌خواهید کتاب ریاضی‌تان را بخوانید، قبلش مشخص کنید که هدف‌تان چیست؟ آیا می‌خواهید تنها یک بخش را بخوانید یا می‌خواهید به صورت عمقی آن را مطالعه کنید؟ اگر کتاب آیین دوست‌یابی اثر دیل کارنگی را می‌خواهید بخوانید، باید برای آن هدفی داشته باشید. آیا هدف شما این است که ارتباطات اجتماعی قدرتمندی داشته باشید؟ آیا فقط می‌خواهید درباره ارتباطات و دوست‌یابی، اطلاعات کسب کنید؟ شما باید همه این موارد را به طور کامل مشخص کنید.

مختلف در تربیتی می‌شود و شنیدن و خواندن داستان را از یک سرگرمی جذاب، به کلاس درسی پویا و بانشاط تبدیل می‌کند. تربیت به کمک داستان کتابی بسیار عالی در مورد یکی از مهم‌ترین، بهترین و اثرگذارترین روش‌های تربیتی است که مطالعه آن به تمام والدین و مربی‌ها و معلم‌ها توصیه می‌شود.

کامل و دقیق بدهند. در این قسمت در مورد داستان و ارکان آن نیز مطالب خوبی گفته شده است. مخصوصاً در مورد قهرمان و ضد قهرمان و اثر الگویی داستان بر تربیتی مطالب مهمی بیان شده است. دکتر دولت‌آبادی، در ادامه از ۳۰ نکته مهم در داستانگویی گفته‌اند که به اصول این کار می‌پردازد چراکه اهمیت نحوه داستان‌گویی، دست‌کمی از مفاهیم خود داستان ندارد و باید هر بخش آن را بجا و در سطح و اندازه مورد نیاز به کار برد. زیرا مثلاً تأکید بیش از اندازه و بیجا بر مفهومی از مفاهیم داستان، کودک را متوجه می‌کند که داستانگویی بهانه‌ای برای یادآوری ضعف اوست و دیگر داستانگویی نمی‌تواند نقش بیان و انتقال غیرمستقیم مطالب را ایفا کند. این ۳۰ نکته داستان را هم برای مخاطب جذاب‌تر و هم اثرگذارتر می‌کند.

پس از این بخش، ۴۵ فعالیت داستانگویی برای کودکان و نوجوانان بیان شده است. این فعالیت‌ها مخاطب کودک یا نوجوان را از صرف یک شنونده خارج کرده و با استفاده از روش‌های گوناگون، آنان را بیش از پیش درگیر داستان می‌کند. برخی فعالیت‌ها نیز مربوط به خود داستان است و برخی نیز با توجه به حواشی آن تعریف می‌شوند. برخی از این فعالیت‌ها عبارتند از: پرسش درباره علت رفتار شخصیت‌ها، نامه‌نوشتن یک شخصیت به شخصیت دیگر، حدس زدن جملات، ترکیب چند داستان با یکدیگر و این فعالیت‌ها باعث عمیق‌تر شدن مفاهیم

که همواره جواب داده و فرد تربیت‌شونده (مربی) واکنش‌های آنی و تدافعی را که عموماً نسبت به بیان مستقیم و کلیشه‌ای مطالب دارد، در این نوع از بیان بروز نمی‌دهد. یکی از بهترین روش‌های بیان غیرمستقیم، استفاده از قصه و داستانگویی است. این روش برای هر فردی از طبقه‌های مختلف جامعه و سنین گوناگون از کودک تا کهنسال اثرگذار است. داستانگویی به طور خاص برای کودکان و نوجوانان، از جایگاه ویژه‌ای در راستای تربیت این اقشار مهم جامعه برخوردار است.

دکتر حسن دولت‌آبادی در کتاب «تربیت به کمک داستان» در خانه و مراکز آموزشی و تربیتی، به طور مفصل و دقیقی به این راهکار پرداخته‌اند. جامعه هدف ایشان، در وهله اول کودکان و سپس نوجوانان به عنوان مربی و والدین به عنوان مربی هستند. در این کتاب مهم و اثرگذار، ابتدا مطالب متنوعی در مورد داستان و قابلیت‌های تربیتی و آموزشی آن بیان شده است. در این بخش، سوالات مهمی در رابطه با داستان و ارتباط کودکان و به طور کل مربی‌ها با آن بیان شده و نویسنده تلاش کرده تا به این سوالات پاسخ‌هایی

یکی از مهم‌ترین درگیری‌های افراد در سطوح مختلف، بحث تربیت فرزندان‌شان است. از فقیرترین تا ثروتمندترین اشخاص و از بی‌سوادها تا دانشمندان، تربیت را مهم می‌دانند و هرکدام به روش خودشان و با کم و زیادهایی، در این راستا تلاش می‌کنند. حتی افرادی که در ظاهر نسبت به تربیت خود و اطرافیان‌شان بی‌توجه به نظر می‌رسند، برای رفتار و شیوه تربیت‌شان دلایل زیادی دارند و می‌توانند ساعت‌ها در موردش صحبت کنند، ولو در عمل به آن پایبند نباشند.

در این موضوع خاص، هرکس روش مورد نظر خودش را پیش می‌گیرد و در دید کلان، با کلاف سردرگمی مواجه هستیم که انواع و اقسام روش‌ها در آن در حال اجرا هستند؛ حتی آنهایی که نادرست بودن‌شان اثبات شده، کم‌کم برجا و در حال انجام‌اند و بسیاری از نابهنجاری‌ها و بزهکاری‌ها و ضعف‌های متعدد در ارکان مختلف فردی و اجتماعی همه ریشه در تربیت غلط دارند. در بین تمام روش‌های موجود تربیتی، مفهوم بیان مطالب به صورت غیرمستقیم، از مهم‌ترین اصولی است

محمدرضا خراسانی زاده

چاردیواری

جدول

توضیح برای رمز جدول:

پس از حل کامل جدول از پشت سرهم قرار دادن حروف خانه‌هایی که با عدد مشخص شده‌اند رمز جدول به دست می‌آید. تعداد حروف رمز جدول در هر شماره می‌تواند متغیر باشد.

طراح: بیژن گورانی

ضرب المثل	۱۲ ماه	برنج شوشتری عطشی	طعم	خمیدگی کاغذ	زوال پذیر	سوغات	مسیحی	داخل	به دست
بی نصیبی	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
میل به غذا	۳	↓	↓	فلز قرآنی خجلت زده	۶	سر بریده	فلز سرچشمه	خاک سرخ	۲
فراموشی	↓	عداوت دنیا	۴	↓	↓	غذایی ایرانی	↓	↓	↓
شهری در آلمان	خزان دار	↓	۱	↓	↓	↓	↓	↓	↓
زن فاذا	بزرگواری	↓	من و شما	↓	↓	↓	↓	↓	↓
یا قوت	گشاده	۵	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
محصول آب و صابون	↓	↓	۸	↓	↓	↓	↓	↓	↓
آوازخوان	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
لوازم منزل	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓

رمز جدول شماره قبل:

پرتقال